

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.06.2021

Lēmums Nr. 4-02/58

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu

Adresāts:

Preiļu novada pašvaldība
adrese: Raiņa bulvāris 19, Preiļi, LV-5301;
e – pasts: dome@preili.lv

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada un Preiļu novada attīstības programma 2022.– 2029. gadam (turpmāk – Stratēģija un Programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Preiļu novada pašvaldības (turpmāk – Izstrādātāja) 2021. gada 9. marta vēstule/iesniegums Nr. 17–1/299 “*Par SIVN nepieciešamību plānošanas dokumentiem*” (turpmāk – Iesniegums), Izstrādātājas 2021. gada 27. maija vēstule Nr. 17–1–171/809 “*Par SIVN nepieciešamību plānošanas dokumentiem*”, Preiļu novada domes 2020. gada 22. decembra lēmums (protokols Nr. 23 20.§.) “*Par Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas no 2022. gada izstrādi*”, Preiļu novada domes 2020. gada 22. decembra lēmums (protokols Nr. 23 21.§.) “*Par Preiļu novada attīstības programmas 2022.–2029. gadam izstrādi*” (turpmāk – Lēmumi), Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Daugavpils RVP) 2021. gada 18. maija vēstule Nr. 2.3/1035/DA/2021 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 14. aprīļa vēstule Nr. 4.8/2090/2021–N “*Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu*” un Veselības inspekcijas 2021. gada 31. marta e–pasta vēstule “*Par SIVN nepieciešamību jaunveidojamā Preiļu novada attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Plānošanas dokumenta izstrādātāja viedoklis:

Izstrādātājas ieskatā Stratēģijai un Programmai stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) nav nepieciešams, jo ar plānošanas dokumentiem netiek paredzētas darbības, kas minētas likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma*” (turpmāk – Likums) 1. un 2. pielikumā. Jaunveidojamā Preiļu novada esošā vides stāvokļa novērtējums līdz šim veikts Preiļu novada teritorijas plānojumam 2016.–2031. gadam un Riebiņu novada teritorijas plānojumam 2012.–2024. gadam, bet Stratēģiskais novērtējums nav veikts Vārkavas novada teritorijas plānojumam 2013. – 2025. gadam un Aglonas novada teritorijas plānojumam 2012.–2024. gadam, jo ir bijis pieņemts lēmums par Stratēģiskā novērtējuma nepiemērošanu.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma 23. viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tādu plānošanas dokumentu sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo Likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk – Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 9. martā Birojā saņemts Izstrādātāja 2021. gada 9. marta Iesniegums, ar kuru Izstrādātāja informē, ka ir pieņemti Lēmumi, lai uzsāktu Stratēģijas un Programmas izstrādi. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumiem:
 - 2.1. Plānošanas dokumentu stratēģiskās daļas izstrāde plānota atbilstoši Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam, Nacionālam attīstības plānam 2021.–2027. gadam un Latgales reģiona attīstības plānošanas dokumentiem.
 - 2.2. Stratēģija tiks izstrādāta atbilstoši Latgales plānošanas reģiona ilgtspējīgai attīstības stratēģijai, izvērtējot blakus esošo vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Stratēģijas telpiskās attīstības perspektīvā noteiks teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī noteiks un shematiski attēlos vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.
 - 2.3. Programma ietvers pašreizējās situācijas analīzi, tendences un prognozes, kā arī informāciju par Programmas izstrādes procesu un tiks noteiktas vidēja termiņa prioritātes, izstrādāti rīcības un investīciju plāni, Programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu un Programmas īstenošanas uzraudzības kārtību.
 - 2.4. Jaunizveidotajā Preiļu novada administratīvajā teritorijā pēc administratīvi teritoriālās reformas ietilps Preiļu, Vārkavas, Riebiņu un Aglonas novads.
 - 2.5. Iesniegumā atzīmēts, ka Stratēģijas izstrāde nav saistīta ar Likuma 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām. Stratēģijas izstrādei noteikti šādi izstrādes uzdevumi:
 - 2.5.1. Izstrādāt pašvaldības Stratēģijas attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu;
 - 2.5.2. Telpiskās attīstības perspektīvā noteikt teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī noteikt un shematiski attēlot pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas;
 - 2.5.3. Izvērtēt un ņemt vērā Latgales plānošanas reģiona spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to vietējo pašvaldību spēkā esošos teritorijas plānošanas dokumentus, ar kurām robežojas Preiļu novads;
 - 2.5.4. Izstrādājot Stratēģiju, saskaņot to ar citiem izstrādātajiem Preiļu novada attīstības plānošanas dokumentiem, pētījumiem, kā arī ņemt vērā jau uzsāktos un ieplānotos investīciju projektus;
 - 2.5.5. Nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību Stratēģijas izstrādē.
 - 2.6. Iesniegumā norādīts, ka Programmas izstrāde nav saistīta ar Likuma 1. un 2. pielikumā paredzētām darbībām. Programmas izstrādei izvirzīti šādi izstrādes uzdevumi:
 - 2.6.1. Izstrādāt Programmas vidējā termiņa stratēģiskos uzstādījumus un rīcību kopumu, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus to īstenošanai;

- 2.6.2. Izvērtēt un ņemt vērā Latgales plānošanas reģiona spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus un to vietējo pašvaldību spēkā esošus teritorijas plānošanas dokumentus, ar kurām robežojas Preiļu novads;
 - 2.6.3. Izstrādājot Programmu, saskaņot to ar citiem izstrādātajiem Preiļu novada attīstības plānošanas dokumentiem, pētījumiem, kā arī ņemt vērā jau uzsāktos un iepļānotos investīciju projektus;
 - 2.6.4. Veikt pašvaldības pārvaldes analīzi;
 - 2.6.5. Programmā ietvert detalizētu pašvaldības iestāžu, to darba, resursu, aktivitāšu attīstību, optimizēšanu, paredzēt atsevišķus attīstības plānus veselības veicināšanai, tūrismā, kultūrā, uzņēmējdarbībā, citās nozarēs pēc sākotnējās iegūtās empīriskās informācijas pašvaldībā;
 - 2.6.6. Ietvert, izstrādāt ilgtspējīgu pašvaldības vidēja termiņa budžeta plānošanas sistēmu ar ietvertiem attīstības moduļiem;
 - 2.6.7. Apkopot aktuālos nacionālā līmeņa priekšlikumus Eiropas Savienības finansējuma piesaistei un cita finansējuma piesaistei jomās, kas svarīgas Programmas īstenošanai saskaņā ar noteiktajiem mērķiem;
 - 2.6.8. Izstrādāt skaidru lēmumu pieņemšanas modeli pašvaldībā specializētai attīstībai;
 - 2.6.9. Nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību Programmas izstrādē.
- 2.7. Preiļu novada teritorijā atrodas vairākas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk – ĪADT) – dabas liegumi “Jaša”, “Pelēču ezera purvs”, “Ašenieku purvs”, “Dubnas paliene”, “Rušona ezera salas”, “Jašas – Bicānu ezers”, “Lielais pelečāres purvs”, “Čertoka ezers”, aizsargājamo ainavu apvidus “Kaučers”, dabas pieminekļis– dendroloģiskie stādījumi “Krastiņu pansionāta aleja”, dabas parki “Cirīšu ezers”, “Drīdža ezers” un mikroliegumi.
3. Atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 5. un 6. punktos noteiktajam, veiktas konsultācijas ar VVD Daugavpils RVP, DAP administrāciju un Veselības inspekciju par plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, kā arī par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību. Iesniegumam pievienotas:
- 3.1. VVD Daugavpils RVP 2021. gada 18. maija vēstule Nr. 2.3/1035/DA/2021 “Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību”. VVD Daugavpils RVP ieskatā plānošanas dokumentiem nav nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu, ņemot vērā to, ka netiek plānoti pasākumi/darbības, kas būtu saistītas ar Likuma 1. un 2. pielikumā noteikto darbību īstenošanu, kā arī netiek plānotas darbības, kas varētu negatīvi ietekmēt iedzīvotāju veselību un vides kvalitāti, tāpat plānošanas dokumentu izstrāde netiek saistīta ar būtiskām vides stāvokli ietekmējošām izmaiņām salīdzinājumā ar jau iepriekš plānoto.
 - 3.2. DAP administrācijas vēstule 2021. gada 14. aprīļa vēstule Nr. 4.8/2090/2021–N “Par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu”. DAP administrācija sniegusi viedokli, ka Programmai nav nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu, savukārt Stratēģijai būtu nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu.
 - 3.3. Veselības inspekcijas 2021. gada 31. marta e–pasta vēstule “Par SIVN nepieciešamību jaunveidojamā Preiļu novada attīstības plānošanas dokumentiem”, kurā Veselības inspekcija norādījusi uz nepieciešamajiem jautājumiem, kuri būtu jāanalizē un jāparedz, aktualizējot plānošanas dokumentus, t.sk. attiecībā uz dzeramā ūdens kvalitāti, nodrošinājumu ar centralizētiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem, atkritumu apsaimniekošanu, virszemes un pazemes ūdensobjektu apsaimniekošanu. Veselības institūcijas ieskatā plānošanas dokumentiem nebūtu jāveic Stratēģiskais

novērtējums, jo ar plānošanas dokumentiem netiek plānotas Likuma 1. un 2. pielikuma darbības.

4. Stratēģija un Programma nav ietverti to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumu sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka konkrētā Stratēģija un Programma atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams:

4.1. Likuma 23. divi *prim* pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23. divi *prim* panta 1. punkts), tostarp to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23. divi *prim* panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23. divi *prim* pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23. divi *prim* panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.

4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. un 2. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai, kā arī plānošanas dokumentiem, kuru īstenošanai var būt būtiska ietekme uz *Natura 2000* teritoriju.

4.3. Šādā kontekstā Birojs secina, ka Stratēģiju un Programmu paredzēts izstrādāt kā jaunus plānošanas dokumentus apvienotajam Preiļu novadam ar mērķi Stratēģijā noteikt novada ilgtermiņa attīstības redzējumu, izvirzīt stratēģiskos mērķus un attīstības prioritātes, kā arī Programmā definēt vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu, lai sasniegtu Stratēģijā izvirzītos stratēģiskos mērķus. Programma ir plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība, un tās realizācija var notikt atbilstoši spēkā jau esošajiem hierarhiski augstākiem pašvaldības plānošanas dokumentiem, proti ilgtspējīgai attīstības stratēģijai un teritorijas plānojumam. Saistībā ar minēto konstatējams:

4.3.1. Atbilstoši Biroja rīcībā pieejamai informācijai Preiļu novadā iekļautie administratīvi teritoriālo vienību plānošanas dokumenti – ilgtspējīgās attīstības stratēģijas (Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.–2033. gadam, Vārkavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.–2030. gadam, Riebiņu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.–2024. gadam un Aglonas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2012.–2024. gadam) ir spēkā esoši, bet ar Stratēģiju tiks pārskatīti, galvenokārt, apvienotā novada turpmākie stratēģiskie mērķi un attīstības prioritātes. No minētajiem dokumentiem iepriekšējā plānošanas periodā Preiļu novada attīstības programmai 2017. – 2023. gadam 2016. gada 13. decembrī pieņemts lēmums Nr. 70 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”¹, Vārkavas novada attīstības programmai 2012. – 2018. gadam 2012. gada 17. februārī pieņemts lēmums Nr. 11 “*Par Stratēģiskā*

¹ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2016>

ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu”², Riebiņu novada attīstības programmai 2019. – 2025. gadam 2018. gada 6. novembrī pieņemts lēmums Nr. 77 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”³ un Aglonas novada attīstības programmai 2019. – 2025. gadam 2018. gada 10. septembrī pieņemts lēmums Nr. 57 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”⁴, ņemot vērā plānošanas dokumenta saturisko ieceri, novadu specifiku un ar tā attīstību saistītos vides aspektus.

4.3.2. Vienlaikus secināms, ka Preiļu novada teritorijas plānojumam 2016. – 2031. gadam⁵ un Riebiņu novada teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam⁶ iepriekš jau veikts Stratēģiskais novērtējums un izstrādāti Vides pārskati, par ko Birojs izsniedzis atzinumus. Savukārt Vārkavas novada teritorijas plānojumam 2013. – 2025. gadam 2014. gada 3. janvārī pieņemts lēmums Nr. 1 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”⁷ un Aglonas novada teritorijas plānojumam 2012. – 2024. gadam 2012. gada 15. maijā pieņemts lēmums Nr. 39 “*Par Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu*”⁸, ņemot vērā plānošanas dokumenta saturisko ieceri, novadu specifiku un ar tā attīstību saistītos vides aspektus.

4.3.3. Ar Biroja 2021. gada 31. maija lēmumu Nr. 4-02/45 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” Stratēģiskais novērtējums piemērots Latgales plānošanas reģiona attīstības programmai 2021.-2027. gadam, secinot, ka Latgales plānošanas reģiona attīstības programma būs nozīmīgs reģionāla līmeņa plānošanas dokuments, kas noteiks un specificēs reģionam raksturīgos attīstības virzienus un prioritātes arī ar vidi saistītu problēmu risināšanai. Turpat secināts, – kā hierarhiski augstākam reģionāla līmeņa dokumentam Stratēģiskā novērtējuma veikšana šajā stadijā ir samērīga un lietderīga, tai skaitā tādēļ, ka – atbilstīgi novērtētu attīstības virzienu gadījumā – to realizācija zemākā līmenī (vietējo pašvaldību līmenī, tai skaitā pēc reģionālās reformas) varēs būt iespējama bez atkārtotas vides aspektu pārvērtēšanas, ja vien netiks paredzētas būtiskas jaunas ievirzes.

4.4. Izvērtējot Birojā iesniegto informāciju, kā arī caurlūkojot plānošanas teritorijai izstrādātos un spēkā esošos plānošanas dokumentus, no kuriem daļai jau bijis veikts Stratēģiskais novērtējums, secināms, ka, izstrādājot Stratēģiju un Programmu nākamajam plānošanas periodam, ir paredzēts izvērtēt un ņemt vērā jau noteiktos attīstības virzienus, investīciju prioritātes un uzsāktos vai daļēji īstenotos projektus. Pēc būtības tas nozīmē, ka ar plānošanas dokumentiem paredzēts izsvērt jau iepriekšējā plānošanas periodā noteikto un izvērtēto mērķu un prioritāšu aktualitāti, ja nepieciešams, precizējot attīstības virzienus. Caurlūkojot plānošanas teritorijā iekļauto esošo novadu (Preiļu, Vārkavas, Riebiņu un Aglonas novadu) izstrādātos attīstības plānošanas dokumentus, var secināt, ka tie paredz pilnveidot un attīstīt arī infrastruktūru uzņēmējdarbības attīstībai, tomēr investīciju plāni, galvenokārt, saistīti ar esošās publiskās infrastruktūras sakārtošanu un uzturēšanu, jauni un ambiciozi infrastruktūras un industriālo teritoriju izveidošanas risinājumi Likuma 1. un 2. pielikuma darbību īstenošanai netika plānoti. Arī no Iesnieguma neizriet, ka Stratēģijas un Programmas izstrādes mērķis būtu būtiski mainīt iepriekš jau novērtētos

² <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

³ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&page=2&year=2018>

⁴ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&page=2&year=2018>

⁵ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2016>

⁶ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/atzinumi/?year=2012>

⁷ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2014>

⁸ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/lemumi/?type=10&year=2012>

plānošanas risinājumus, ieplānot jaunas darbības, kas atbilstu Likuma 3. divi *prim* pantam un 1., 2. pielikumā noteiktajām darbībām, kas atstātu ilgstošu ietekmi uz vidi un kuru rezultātā veidotos būtiska ietekme, tai skaitā piesārņojums, palielināta slodze uz dabas vidi u.tml. Līdz ar to, vadoties no pašlaik pieejamās informācijas, nav konstatējams, ka plānošanas dokumenti būtu pielīdzināmi Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktajiem plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams, tāpat nav konstatējams, ka ar Stratēģijas un Programmas izstrādi varētu tikt paredzētas būtiskas, vides stāvokli ietekmējošas izmaiņas, ja tās salīdzinātu ar iepriekš plānoto (un vērtēto) (Likuma 23. divi *prim* panta 1. punkta a. – e. apakšpunkts). Minētais nenozīmē, ka jauno plānošanas dokumentu izstrāde nebūtu saistīta arī ar jauniem izaicinājumiem un risināmām problēmām, – jo ar šiem dokumentiem tiks likts pamats jaunās teritoriālās vienības (apvienoto novadu) telpiskās attīstības prioritātēm, kur vienota redzējuma veidošana arī no vides pārvaldības viedokļa ir nozīmīga. Tomēr priekšnosacījumi konkrētu darbību īstenošanai ar teritoriālo piesaisti ir jau ietverti citos plānošanas dokumentos, tai skaitā dokumentos, kam jau veikts Stratēģiskais novērtējums.

- 4.5. Vērtējot plānošanas teritoriju kopskatā ar Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021. – 2027. gadam⁹ noteiktajiem izaicinājumiem konkrētajai plānošanas teritorijai, plānošanas iniciatīvas varētu būt saistītas arī ar attiecīgajai nacionālo interešu telpai būtiskiem attīstības aspektiem, tomēr nav identificējams, ka šādā aspektā plānošanas teritorijas specifisko vides problēmu risināšanai būtu paredzētas būtiskas jaunas ievirzes, ja tās salīdzina ar reģionam raksturīgo attīstības virzienu un prioritāšu ietvaru, kas Stratēģiskajam novērtējumam jau pakļaujamas plānošanas reģiona līmenī.
- 4.6. Vērtējot iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām (Likuma 4. panta trešās daļas 2. punkts, 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts), Birojs ņem vērā DAP administrācijas viedokli, jo pārmērīgas antropogēnās slodzes palielināšanās dabas teritorijās vai to tuvumā ir viens no priekšnoteikumiem pret pārmaiņām jutīgu teritoriju vērtības zudumam. Tomēr, vadoties no Birojā sniegtās informācijas, plānošanas teritorijā ar Stratēģiju un Programmu (salīdzinājumā ar spēkā esošajiem plānošanas dokumentiem) nav paredzēts noteikt nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un attīstības prioritātes jutīgām teritorijām ar telpisku piesaisti un būtisku negatīvu ietekmi. Vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu izstrādei dabas vērtību aizsardzības ziņā ir nozīmīga loma, tomēr konkrētas darbības ar iespējamu negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem, kā arī citām jutīgām vides teritorijām atbilstīgāk var novērtēt tieši teritoriju plānojumu izstrādes ietvaros. Pēc būtības vides institūcijas vispārēji vērš plānošanas dokumenta izstrādātājas uzmanību uz to, ka Stratēģijā un Programmā nepieciešams integrēt arī vides, dabas un ainavas aizsardzības apsvērumus, tomēr šāds nosacījums uz plānošanas dokumentu izstrādi attiecas arī gadījumos, kad tam netiek veikts Stratēģiskais novērtējums. Vienlaicīgi plānošanas dokumentu izstrādē jāņem vērā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības prasības, kā arī vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nepieļauj teritoriju attīstības plānojuma dokumentos būtiskas izmaiņas, kam varētu būt negatīva ietekme uz dabas vērtībām. Šādā kontekstā izsverot Stratēģiskā novērtējuma piemērošanas pamatojumu un lietderību, Birojs secina, ka konkrēto plānošanas dokumentu īstenošanai nav konstatējama tik būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ja tiek ievēroti institūciju izvirzītie nosacījumi plānošanas dokumenta izstrādei. Līdz ar to nav konstatējams, ka Stratēģija un Programma atbilstu Likuma 4. panta trešās daļas

⁹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2019. gada 26. novembra rīkojumu Nr. 587 “Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027. gadam”

2. punktā noteiktiem plānošanas dokumentiem, kam Stratēģiskais novērtējums nepieciešams (Likuma 23. divi *prim* panta 3., 4. punkts).
- 4.7. Vadoties no pieejamās informācijas, Birojs arī nekonstatē, ka Stratēģijas un Programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar pārrobežu ietekmi (starpvalstu aspektā), jo par jauniem nozīmīgiem projektiem ar pārrobežu ietekmi Iesniegumā informācija nav sniegta, tāpat nav konstatējams, ka Stratēģijas un Programmas izstrāde un īstenošana varētu būt saistīta ar nozīmīgiem avāriju riskiem un summārām ietekmēm. Tomēr, ja plānošanas dokumenta izstrādes gaitā tiek identificētas/plānotas jaunas (iepriekš nevērtētas) darbības, kas saistītas ar Likuma 1. un/vai 2. pielikumā iekļauto darbību īstenošanu, vai citas darbības ar iespējamu būtisku ietekmi uz vidi vai dabas vērtībām, pašvaldībai atkārtoti jākonsultējas ar VVD Daugavpils RVP par nosacījumiem un Stratēģiskā novērtējuma procedūras nepieciešamību.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs uzskata, ka Stratēģiskā novērtējuma veikšana Stratēģijai un Programmai konkrētajā gadījumā nav nepieciešama un tās veikšana neizriet arī no lietderības un samērības apsvērumiem – to nepieprasa kā obligāti veicamu spēkā esošie normatīvie akti un tā nepieciešamība neizriet arī no vērtējuma par iespējamo vides problēmu un ietekmes uz vidi būtiskumu, kas veicams saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem. Pie nosacījuma, ja plānošanas dokumenta īstenošana neparedz nozīmīgus jaunus attīstības virzienus un plānus ar papildus būtisku negatīvu ietekmi, kā arī nosacījuma, ka, izstrādājot un īstenojot Stratēģiju un Programmu, tiks ievēroti institūciju sniegtie nosacījumi, publiskās apspriešanas laikā saņemtās institūciju atzinumu rekomendācijas un spēkā esošie normatīvie akti – sagaidāmo ietekmi ir iespējams identificēt, samazināt un novērst arī ar citiem vērtēšanas instrumentiem.
6. Līdz ar to Birojs, izvērtējot tā rīcībā esošo un iesniegto informāciju saskaņā ar Likuma 23. divi *prim* panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem, konstatē, ka Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai no 2022. gada un Preiļu novada attīstības programmai 2022.– 2029. gadam Stratēģiskais novērtējums nav nepieciešams.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants.
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5., 6., 7. punkts.
- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23. trīs *prim* pantā noteikto izvērtēja Izstrādātājas 2021. gada 9. marta Iesniegumu, Izstrādātājas 2021. gada 27. maija vēstuli un tai pievienoto dokumentāciju par Stratēģijas un Programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23. trīs *prim* panta 1. punktam secina, ka plānošanas dokumentu īstenošanai nav paredzama tik būtiska negatīva ietekme uz vidi, lai piemērotu Stratēģisko novērtējumu.

Lēmums:

Nepiemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai no 2022. gada un Preiļu novada attīstības programmai 2022.– 2029. gadam.

Direktora vietniece,

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (*paraksts**) Indra Kramzaka

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

- Preiļu novada pašvaldībai, *E.Adresē*.
- Valsts vides dienesta Latgales reģionālai vides pārvaldei, *E.Adresē*.